

Consiliul
Uniunii Europene

Bruxelles, 16 august 2022
(OR. en)

11802/22

ENER 394
ECOFIN 802

NOTĂ DE ÎNSOȚIRE

Sursă:	Secretara Generală a Comisiei Europene, sub semnătura dnei Martine DEPREZ, Directoare
Data primirii:	5 august 2022
Destinatar:	Secretariatul General al Consiliului
Nr. doc. Csie:	COM(2022) 385 final
Subiect:	RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU Privind implementarea Programului energetic european pentru redresare și a Fondului european pentru eficiență energetică

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor documentul COM(2022) 385 final.

Anexă: COM(2022) 385 final

Bruxelles, 5.8.2022
COM(2022) 385 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

Privind implementarea Programului energetic european pentru redresare și a Fondului european pentru eficiență energetică

{SWD(2022) 204 final}

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

Privind implementarea Programului energetic european pentru redresare și a Fondului european pentru eficiență energetică

O infrastructură rezilientă este coloana vertebrală a uniunii energetice. Anul trecut, în 2021, cooperarea regională a fost consolidată în mod considerabil.

În acest context, Programul energetic european pentru redresare (PEER) a jucat un rol esențial în ceea ce privește sprijinul financiar acordat infrastructurilor majore de interes comun pentru integrarea piețelor de energie electrică și de gaze și pentru consolidarea siguranței aprovizionării.

I. PROGRESSELE ÎNREGISTRATE ÎN CEEA CE PRIVEȘTE IMPLEMENTAREA PROGRAMULUI

Inovarea și infrastructura energetică, forțele motrice din spatele Programului energetic european pentru redresare (PEER), sunt astăzi la fel de importante cum erau în 2009, când a fost instituit PEER.

Prezentul raport evidențiază, pentru fiecare parte a PEER, progresele realizate în implementarea proiectelor și a Fondului european pentru eficiență energetică (EEEF). Acesta îi urmează raportului adoptat în 2021¹ și se referă la implementarea proiectelor între 1 ianuarie 2021 și 31 decembrie 2021, precum și la plățile efectuate în decursul perioadei respective.

II. IMPLEMENTAREA GENERALĂ A PROIECTELOR (PEER)

La sfârșitul lunii decembrie 2021, un număr de 57 de proiecte din 59 erau închise (finalizate sau sistate), iar beneficiarilor le fusese plătită o sumă totală de 2 615 657 214 EUR (după deducerea ordinelor de recuperare, în valoare de 203 322 313 EUR) (a se vedea anexa).

Situația infrastructurilor de gaz și de energie electrică se prezintă în felul următor: majoritatea proiectelor sunt finalizate și două proiecte sunt în curs de desfășurare.

Promotorii integrării energiei eoliene offshore (OWE) în rețea au realizat progrese semnificative, în timp ce promotorii ultimului proiect de captare și stocare a dioxidului de carbon (CSC) au decis să sisteze sprijinul financiar acordat proiectului.

Comisia a optat pentru menținerea sprijinului său financiar pentru investitori, atât timp cât rămâne clară posibilitatea unei decizii finale de investiție (DFI) și proiectul continuă să ofere o valoare substanțială pentru societate.

¹ Raport pentru 2020, adoptat la 26.11.2021 COM(2021) 670 final.

1. INFRASTRUCTURA DE GAZ ȘI DE ENERGIE ELECTRICĂ

Subprogramul pentru infrastructură al PEER a sprijinit 44 de proiecte în trei domenii principale de activitate (interconexiuni de gaze naturale, flux inversat de gaz și energie electrică).

A fost angajată o sumă totală de 2 267 574 462 EUR, din care 1 692 273 968 EUR au fost plătiți beneficiarilor până la 31 decembrie 2021. Plățile sunt condiționate de angajamentul ferm al beneficiarilor de a implementa proiectul printr-o decizie finală de investiție.

1.1. PROGRESE ÎNREGISTRATE PÂNĂ ÎN PREZENT

Până în prezent, au fost finalizate 42 din cele 44 de proiecte de infrastructură, patru au fost sistate și două proiecte sunt în curs de desfășurare.

În sectorul energiei electrice au fost finalizate toate cele 12 proiecte.

În sectorul interconexiunilor de gaze naturale au fost finalizate 13 proiecte din 18; două proiecte se desfășoară în conformitate cu noua planificare, iar trei au fost sistate.

În domeniul proiectelor privind fluxurile inversate și interconexiunile din Europa Centrală și de Est, au fost finalizate 13 proiecte, iar Comisia a sistat un proiect din România în septembrie 2014.

De la ultimul raport de implementare a PEER, pot fi evidențiate în special următoarele progrese:

- Conducta de interconectare Grecia-Bulgaria (IGB) este o rută esențială pentru transportul gazelor din gazoductul transadriatic și cel de GNL din Grecia către nord și reprezintă un proiect important pentru diversificarea furnizării de gaze în regiunea Europei de Sud-Est. Acesta este un proiect de interes comun (PCI 6.8.1) și un proiect prioritar privind conectivitatea în domeniul energiei în Europa Centrală și de Sud-Est (CESEC). Comisia a oferit încă de la început sprijin politic și financiar proiectului. Proiectul a primit 45 de milioane EUR din Programul energetic european pentru redresare și 39 de milioane EUR din Fondul european de dezvoltare regională. Construcția proiectului a fost finalizată în iulie 2022 și se preconizează că acesta va fi operațional în octombrie 2022.
- În Republica Cipru, Ministerul Energiei, Comerțului și Industriei pregătește implementarea unui terminal de recepționare a gazelor naturale, ceea ce va contribui la diversificarea mixului energetic cipriot și la eliminarea izolării energetice a insulei, precum și la facilitarea concurenței în ceea ce privește generarea de energie electrică cu ajutorul gazului de către producătorii independenți. Conform informațiilor furnizate de promotorul proiectului, instalația GNL este programată să fie pusă în funcțiune anul viitor.

În ceea ce privește conductele de gaz din Cipru, în conformitate cu Rezumatul de execuție tehnică 2021 al promotorului, proiectul va fi finalizat până în 2026. În ceea ce privește aceste conducte de gaz necesare pentru a transporta gaz de la GNL la destinație, autoritățile își reexaminează opinia cu privire la amplasamentele în care vor

fi construite centralele de producere a gazelor naturale și, în mod evident, la modificarea rutei respective a conductelor, precum și a calendarului.

2. PROIECTE DE PARCURI EOLIENE OFFSHORE (OWE)

2.1. PROGRESSE ÎNREGISTRATE PÂNĂ ÎN PREZENT

Subprogramul de parcuri eoliene offshore a inclus 9 proiecte, beneficiind de o asistență financiară în valoare de 565 de milioane EUR, împărțită între două tipuri principale de activități:

- testarea la scară mare, fabricarea și instalarea de turbine și de structuri de fundații offshore inovatoare (6 proiecte); și
- dezvoltarea de soluții modulare pentru integrarea în rețea a unor capacități mari de transport al energiei eoliene (3 proiecte).

Dintre aceste 9 proiecte, 7 au fost finalizate și 2 au fost sistate prematur. Pentru aceste proiecte a fost plătită suma de 427 190 976 EUR (după deducerea ordinilor de recuperare).

2.2 PROGRESSE ÎNREGISTRATE PÂNĂ ÎN PREZENT, PE SECTOARE

2.2.1 Progrese în ceea ce privește turbinele și structurile offshore inovatoare

În ceea ce privește parcul eolian offshore din Aberdeen, cele 11 turbine eoliene cu cea mai mare capacitate din lume (8,8 MW per turbină la momentul respectiv; în prezent există turbine cu o putere nominală de 12 MW) au început să funcționeze la 1 iulie 2018 la centrala eoliană offshore „Aberdeen Bay” a companiei Vattenfall. În septembrie 2018 a avut loc inaugurarea oficială a Offshore Aberdeen Offshore Wind Farm (Centrul European de Dezvoltare Eoliană). Ultima raportare pentru proiect a fost depusă și aprobată în iulie 2020.

2.2.2 Progrese în ceea ce privește integrarea în rețea a energiei eoliene

În ansamblu, execuția celorlalte două proiecte, Kriegers Flak și COBRACable, s-a desfășurat conform așteptărilor.

În septembrie 2019, a fost comandată interconexiunea COBRACable dintre Danemarca și Țările de Jos. Proiectul COBRACable s-a încheiat în decembrie 2019. Raportul final prezentat în martie 2020 a fost aprobat și proiectul a fost închis.

Kriegers Flak - the Combined Grid Solution (soluția comună de acces la rețea) - a devenit operațional în decembrie 2020, moment care a reprezentat, de asemenea, data de încheiere a proiectului. Raportul final, prezentat în martie 2021, a fost aprobat, iar raportarea finală în cazul acestui proiect a fost închisă.

3. CAPTAREA ȘI STOCAREA DIOXIDULUI DE CARBON

Subprogramul PEER consta în 6 proiecte și 1 miliard EUR de asistență financiară, având ca obiectiv demonstrarea întregului proces de captare, de transport și de stocare a dioxidului de carbon.

Un proiect (Compostilla din Spania) a fost finalizat, furnizând instalații-pilot operaționale pentru captare, transport și stocare. Patru proiecte au fost sistate prematur din cauza deciziei promotorilor proiectului de a nu investi, iar un proiect a expirat fără a fi finalizat. Pentru aceste proiecte a fost plătită suma de 387 099 179 EUR (după deducerea ordinelor de recuperare pentru o sumă totală de 145 294 400 EUR).

III. FONDUL EUROPEAN PENTRU EFICIENȚĂ ENERGETICĂ (EEEF)

În decembrie 2010, a fost alocată o sumă de 146,3 milioane EUR, din Programul energetic european pentru redresare (PEER), unui mecanism financiar pentru proiecte în domeniul energiei durabile². O sumă de 125 de milioane EUR a fost inițial angajată cu titlu de contribuție a UE la Fondul european pentru eficiență energetică (EEEF). Fondul european pentru eficiență energetică (EEEF) a fost creat în iulie 2011 și a ajuns la un volum total de 265 de milioane EUR³, sprijinit de un mecanism de grant pentru asistență tehnică, cu un buget de 20 de milioane EUR și 1,3 milioane EUR pentru activități de sensibilizare.

Mecanismul de grant pentru asistență tehnică a permis sprijinirea investițiilor⁴ care contribuie la atingerea obiectivelor ambițioase ale UE în materie de climă în mai multe state membre, inclusiv Spania, Portugalia, Franța, Danemarca, Regatul Unit, Irlanda, Țările de Jos și Belgia. După expirarea în 2020 a termenului-limită pentru alocarea mecanismului de grant pentru asistență tehnică, Comisia a recuperat la bugetul UE suma de 4 498 415 EUR din alocarea intitală (a se vedea anexa). EEEF oferă finanțare adaptată (atât instrumente de datorie, cât și de capital) pentru proiectele din domeniul eficienței energetice, al energiei din surse regenerabile și al transportului urban curat. Beneficiarii sunt autoritățile publice locale sau regionale sau entitățile private care acționează în numele acestora.

1. PROGRESE ÎNREGISTRATE PÂNĂ ÎN PREZENT

În 2021, la portofoliul fondului a fost adăugată o nouă tranzacție:

- EEEF, în cooperare cu VIPA (Agenția lituaniană pentru dezvoltarea investițiilor publice) a instituit o platformă intitulată „Dezvoltarea resurselor durabile”⁵. Aceasta finanțează investiții care contribuie la atenuarea schimbărilor climatice. Pentru crearea platformei, EEEF și VIPA au furnizat 12 milioane EUR. Se preconizează că această finanțare va genera

² Regulamentul (UE) nr. 1233/2010 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 decembrie 2010 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 663/2009 de stabilire a unui program de ajutor pentru redresare economică prin acordarea de asistență financiară comunitară pentru proiecte în domeniul energiei.

³ Pe lângă investițiile Comisiei Europene, au mai fost făcute investiții de către: Banca Europeană de Investiții (75 de milioane EUR), Cassa Depositi e Prestiti SpA (CDP) (60 de milioane EUR) și Investment Manager Deutsche Bank (DB) (5 milioane EUR), precum și, în 2020, Deutsche Bundesstiftung Umwelt (DBU) (10 milioane EUR).

⁴ Informații mai detaliate cu privire la aceste investiții pot fi obținute consultând următoarea adresă:

<https://www.eeef.lu/european-commission-ta-facility.html>

⁵ Detalii sunt disponibile la adresa <https://www.eeef.lu/news-detail/vipa-and-eeef-join-forces-to-invest-in-sustainable-projects-in-lithuania.html>

împrumuturi pentru eficiență energetică și energie din surse regenerabile în valoare de peste 37 de milioane EUR, vizând investiții atât în sectorul public, cât și în cel privat.

De la crearea sa și până la 30 septembrie 2021, EEEF a semnat contracte pentru 17 proiecte în valoare de 176 de milioane EUR și a generat o investiție finală cu o valoare estimativă de 324 de milioane EUR.

Pe baza cadrului EEEF de evaluare și de raportare a proiectelor⁶ cu privire la economiile de emisii în echivalent CO₂ și la economiile de energie primară, până la sfârșitul lui septembrie 2021, investițiile sale permisese realizarea unor economii de aproximativ 584 235 de tone de CO₂ și de 769 801 MWh de energie primară⁷.

⁶ Raport trimestrial al EEEF T3 2021, pagina 5, disponibil la adresa: https://www.eeef.lu/quarterly-reports.html?file=files/downloads/Quarterly_Reports/2021/eeef-Quarterly-Report-2021-Q3.pdf

⁷ Economii de energie primară cumulate sunt prezentate doar pentru tehnologiile în materie de eficiență energetică și de transport urban curat; ele includ calcule pentru perioada cuprinsă între încheierea operațiunilor financiare și scadența împrumutului, bazate pe estimări pentru proiecte aflate în construcție și în funcțiune de mai puțin de un an și pe date concrete pentru proiecte care sunt în funcțiune de peste un an. Economii corespund volumului total al investițiilor în proiect (investiții EEEF și non-EEEF).

2. Mecanismul de asistență tehnică al EEEF

În noiembrie 2016, Fondul european pentru eficiență energetică a lansat un nou mecanism de asistență tehnică. Plecând de la mecanismul de asistență tehnică al Comisiei Europene, gestionat de EEEF, fondul a creat un nou instrument pentru a sprijini entitățile publice ambițioase care prezintă proiecte viabile de investiții în energia durabilă. Aceste proiecte vizează sectorul eficienței energetice, energia din surse regenerabile la scară mică și/sau inițiativele în domeniul transportului public. EEEF sprijină beneficiarii (regiuni, consilii locale, universități, spitale publice și alte entități publice situate în statele membre ale UE) prin acordarea de servicii de consultanță pentru investițiile planificate, de exemplu sub formă de studii de fezabilitate, audituri energetice, servicii juridice și analize ale viabilității economice. Mecanismul de asistență tehnică al EEEF a primit finanțare prin instrumentul ELENA (Asistență europeană pentru energie locală) în cadrul programului Orizont 2020 al Uniunii Europene. Până în decembrie 2021, acesta sprijinise deja 8 beneficiari din Italia, Spania și Lituania.

3. Principalele concluzii și perspective

EEEF a înregistrat progresiv un bilanț solid de investiții profitabile și, după 10 ani de funcționare, a sprijinit deja 17 proiecte foarte distincte⁸ (dintre care 2 au fost deja rambursate, încasările fiind reinvestite în fond) în diverse tehnologii, în 8 state membre diferite și în Regatul Unit.

IV. CONCLUZII GENERALE

PEER a înregistrat rezultate bune. Au fost finalizate toate cele 12 infrastructuri de energie electrică, precum și majoritatea proiectelor de infrastructură din domeniul gazelor; alte două proiecte din domeniul gazelor sunt în curs de finalizare și se preconizează că vor fi finalizate în 2022 și în 2026. Controlul strict exercitat de Comisia Europeană în ceea ce privește implementarea și monitorizarea proiectelor a contribuit la creșterea eficienței instrumentului.

Proiectele privind energia eoliană offshore s-au dovedit a fi mai complexe decât se preconizase, însă promotorii și constructorii au reușit să găsească soluții pentru a le finaliza, prelungind uneori durata contractelor. Pe durata programului de 12 ani, PEER a contribuit la dobândirea de cunoștințe tehnologice și la dezvoltarea tehnologiilor de interconectare a energiei eoliene offshore.

Deși sprijinul financiar din cadrul PEER nu a fost suficient pentru a determina întreprinderile să realizeze proiecte demonstrative de CSC la scară comercială, Comisia consideră în continuare că CSC este importantă pentru decarbonizare (singura tehnologie fiabilă pentru stocarea pe termen lung a dioxidului de carbon), pentru UE în general și pentru industriile care folosesc multă energie și generează multe emisii de dioxid de carbon în special.

EEEF a investit în mai multe proiecte de eficiență energetică și va continua să își extindă portofoliul, furnizând soluții de finanțare și generând profituri pentru acționarii săi. De asemenea, EEEF servește drept model pentru instrumentele financiare inovatoare de investiții

⁸ Raport trimestrial al EEEF T3 2021, paginile 10-15, disponibil la adresa: [https://www.eeef.lu/quarterly-reports.html?file=files/downloads/Quarterly Reports/2021/eeef-Quarterly-Report-2021-Q3.pdf](https://www.eeef.lu/quarterly-reports.html?file=files/downloads/Quarterly%20Reports/2021/eeef-Quarterly-Report-2021-Q3.pdf)

în proiecte de energie durabilă rentabile și mature și care pot atrage capital privat, prezentând totodată argumentele economice în favoarea acestor investiții și afișând rezultate credibile.